

Οδηγός για ασφαλή παιχνίδια

Βασισμένο στον ομώνυμο οδηγό της **WECF (Women in Europe for a Common Future)** που **εκδόθηκε** σε συνεργασία με την περιβαλλοντική οργάνωση **ΚΑΘΑΡΗ ΕΛΛΑΔΑ** που **εκτυπώθηκε** και από την Εθνική Επιτροπή Κύπρου «Περιβάλλον και Υγεία του παιδιού»

Επιμέλεια: Δρ Στελλα Κάννα Μιχαηλίδου και Αντιγόνη Λοϊζίδου

ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ?

Τα παιχνίδια είναι απαραίτητα για την υγιή διανοητική / ψυχοκινητική / κοινωνική ανάπτυξη του παιδιού. Όμως πρέπει να είναι ασφαλή τόσο μηχανικά (φυσική αντοχή κλπ) όσο και από την άποψη των χημικών ουσιών που μπορεί να περιέχουν.

Πολλά παιχνίδια περιέχουν χημικές ουσίες που θεωρούνται επικίνδυνες για την υγεία των παιδιών. Τέτοιες είναι ορισμένοι **πλαστικοποιητές** (ιδίως σε μαλακά πλαστικά) **πχ οι φθαλικοί εστέρες και η δισφαινόλη-A (BPA)** που διαταράσσουν το ενδοκρινικό σύστημα και προκαλούν ορμονικές διαταραχές, **η φορμαλδεΐδη που υπάρχει σε γόμες και κάποια ήδη συνθετικής ξυλείας** και μπορεί να προκαλέσει καρκίνο καθώς και **ενώσεις που κάνουν τα προϊόντα λιγότερο εύφλεκτα γνωστές σαν επιβραδυντές φλόγας**, που ενδέχεται να είναι τοξικές. Έχει διαπιστωθεί ότι σχεδόν όλες αυτές οι επικίνδυνες ουσίες μπορούν να αντικατασταθούν από ασφαλέστερες εναλλακτικές ουσίες γι' αυτό **αναζητείστε προϊόντα με οικολογική σήμανση ή την σήμανση «non toxic».**

Η ασφάλεια (φυσική αντοχή και χημική σύσταση) των παιχνιδιών κατοχυρώνεται νομικά ιδίως στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) όπου ισχύουν ήδη αυστηρά κριτήρια για ένα μεγάλο αριθμό επικίνδυνων ουσιών στα παιχνίδια και ασκείται αυστηρός έλεγχος από τις αρμόδιες αρχές. Εντούτοις έχει παρατηρηθεί ότι τα παιχνίδια ιδίως τα προερχόμενα από τρίτες χώρες, είναι το προϊόν που αποσύρεται πιο συχνά από την αγορά της Ε.Ε. λόγω παραβίασης των σχετικών κανόνων ασφάλειας.

Στις ιστοσελίδες του [Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας](#) και [Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού - Υπηρεσία Ανταγωνισμού και Προστασίας Καταναλωτών,](#)

δημοσιεύονται κάθε εβδομάδα τα επικίνδυνα παιχνίδια που εντοπίζονται στην αγορά και είναι πολύ χρήσιμο να ενημερώνεστε.

ΠΩΣ ΘΑ ΚΑΝΕΤΕ ΤΙΣ ΚΑΛΥΤΕΡΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΚΑΙ ΘΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΨΕΤΕ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Αποφεύγετε τα πολύ φθηνά παιχνίδια, αφού τα περισσότερα προβλήματα χημικής και φυσικής ασφάλειας εντοπίζονται σε αυτά. Στοχεύετε **την ποιότητα** και όχι την ποσότητα

- ✚ Επιλέξτε **αξιόπιστης προέλευσης** προϊόντα πχ τα προερχόμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα οποία αναγράφουν όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες και τη χώρα προέλευσης.
- ✚ **Αποφεύγετε προϊόντα που δεν φέρουν** τη σήμανση **CE**, καθώς αυτή υποδεικνύει συμμόρφωση προς ορισμένες οδηγίες της ΕΕ. Όμως η σήμανση **CE** δεν πιστοποιεί κατ' ανάγκη ότι το προϊόν είναι ασφαλές. Εμπιστευτείτε τα σήματα που προέρχονται από ανεξάρτητους ελέγχους πχ το γερμανικό σήμα **GS** ή ***Spiel Gut*** ή **την σήμανση «non toxic»**.
- ✚ **Να είστε πολύ επιφυλακτικοί με** τα δωρεάν διαφημιστικά παιχνίδια.
- ✚ **Αγοράζετε πάντα παιχνίδια που προορίζονται για την ηλικία του παιδιού σας**. Να είστε ιδιαίτερα σχολαστικοί για την ηλικία 0-3, για την οποία ισχύουν ακόμα αυστηρότερα κριτήρια ασφάλειας.
- ✚ **Αποφεύγετε προϊόντα που αναδίδουν έντονα αρώματα**. Επίσης, αποφεύγετε παιχνίδια που δεν είναι ευχάριστα στην αφή.
- ✚ Σιγουρευτείτε ότι τα μικρά εξαρτήματα δεν μπορούν να αποσπασθούν (υπάρχει κίνδυνος κατάποσης από τα παιδιά). **Μην αγοράζετε ΠΟΤΕ σε παιδιά κάτω των 3 χρονών παιχνίδια που περιέχουν κομματάκια**.
- ✚ Πρέπει πάντα να αφαιρείτε τη συσκευασία από κάθε καινούριο παιχνίδι και να το αφήνετε σε εξωτερικό χώρο, ώστε να μπορούν να απομακρύνονται,

τουλάχιστον εν μέρει οι επικίνδυνες πτητικές ουσίες, πριν το δώσετε στο παιδί σας.

✚ Προτιμήστε προϊόντα με οικολογική σήμανση πχ .

- **ΚΟΥΚΛΕΣ**

Οι κούκλες μπορεί να περιέχουν ένα εύρος επικίνδυνων χημικών ουσιών, αφού κατασκευάζονται από πλαστικό, έχουν πέλος, χνούδι ή αφρώδες υλικό, φοράνε ρούχα και κοσμήματα ή έχουν ηλεκτρονικά εξαρτήματα.

Συμβουλές:

1. Αποφεύγετε να αγοράζετε πολύ μικρές κούκλες που είναι διακοσμητικά είδη και κατά συνέπεια δεν εντάσσονται στο πλαίσιο που ρυθμίζει τα νομικώς αποδεκτά όρια των χημικών ουσιών στα παιχνίδια.
2. Προτιμάτε κούκλες από ύφασμα ή από οργανικά υλικά που φέρουν οικολογικά σήματα.
3. Αν το παιχνίδι πλένεται συνιστάται το πλύσιμο πριν τη χρήση, ιδιαίτερα για τις κούκλες με αφρώδες εσωτερικό.

- **ΛΟΥΤΡΙΝΑ – ΧΝΟΥΔΩΤΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ**

Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει τα αρκουδάκια και τα χνουδωτά παιχνίδια με πέλος ή αφρώδες εσωτερικό. Τα παιχνίδια με μακρύ ή συνθετικό τρίχωμα μπορεί να περιέχουν αλλεργιογόνες ουσίες,

επικίνδυνες ενώσεις, καθώς επίσης και ίνες που μπορεί να τις καταπιεί εύκολα το παιδί.

Συμβουλές:

1. **Αναζητάτε** προϊόντα από οργανικά υλικά και που φέρουν οικολογικά σήματα.
2. Πριν από τη χρήση καλό είναι να **πλένεται ή τουλάχιστον να τοποθετείται το παιχνίδι έξω στον αέρα** ώστε να απομακρυνθούν τυχόν πτητικές ουσίες.

- **ΞΥΛΙΝΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ**

Εντελώς ασφαλή θεωρούνται τα **μη χρωματισμένα συμπαγή ξύλινα παιχνίδια κατά προτίμηση χωρίς συγκολλημένα μέρη**, γιατί η παρουσία γόμας αυξάνει τις πιθανότητες να περιέχουν φορμαλδεΐδη (καρκινογόνος χημική ουσία). Οι γονείς θα πρέπει να είναι επιφυλακτικοί με τα βερνίκια και τα χρώματα/μπογιές γιατί υπάρχει η πιθανότητα να περιέχουν μόλυβδο ή άλλα βαρέα μέταλλα. **Γι' αυτό προτιμήστε παιχνίδια αξιόπιστης προέλευσης.**

Συμβουλές:

1. **Αγοράζετε συμπαγή ξύλινα παιχνίδια από φυσικό ξύλο** με όσο το δυνατόν λιγότερα συγκολλημένα τμήματα
2. Αγοράζετε παιχνίδια **χωρίς βερνίκι/μπογιά και προτιμήστε εκείνα που έχουν μη τοξικά και φυσικά τελειώματα ή έχουν σήμανση οικολογικής βαφής**
3. Διαλέγετε παιχνίδια από ξύλο που προέρχεται **από την αειφορική διαχείριση δασικών πόρων και που φέρουν τις ετικέτες FSC και PEFC**

- **ΠΛΑΣΤΙΚΑ**

Τα μαλακά πλαστικά παιχνίδια, τα μπαλόνια, τα πλαστικά παιχνίδια για το μπάνιο και άλλα πλαστικά παιχνίδια κλπ, ενδέχεται να περιέχουν φθαλικές ενώσεις (Phthalates) ή/και δισφαινόλη –Α (BPA) που διαταράσσουν την ορμονική ισορροπία του οργανισμού. Τα σκληρά πλαστικά παιχνίδια είναι πιο ασφαλή, γιατί έχουν μικρότερες πιθανότητες να περιέχουν φθαλικές ενώσεις. Ωστόσο, ιδίως αν είναι μη αξιόπιστης προέλευσης ενδέχεται να περιέχουν βαριά μέταλλα και άλλες επικίνδυνες ουσίες.

Συμβουλές:

1. Προτιμάτε παιχνίδια από φυσικό καουτσούκ
2. Αναζητάτε τις ενδείξεις **PVC-free** (χωρίς PVC), ή **phthalate-free** (απαλλαγμένο από φθαλικές ενώσεις).

- **ΥΛΙΚΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ / ΚΑΛΥΝΤΙΚΑ**

Προϊόντα όπως κηρομπογιές, στυλό, μπογιές, πλαστελίνη, μπογιές για τα δάκτυλα και το πρόσωπο, και σετ καλλυντικών ενδέχεται να περιέχουν ουσίες όπως parabens, υδράργυρο, κάδμιο, μόλυβδο, φορμαλδεΐδη και φθαλικές ενώσεις. Το 2009, το Ομοσπονδιακό Τμήμα Υγείας του Καναδά εντόπισε μη αποδεκτά υψηλά επίπεδα βαρέων μετάλλων, όπως μόλυβδο, αρσενικό, υδράργυρο, κάδμιο ή αντιμόνιο σε παιδικές μπογιές για το πρόσωπο.

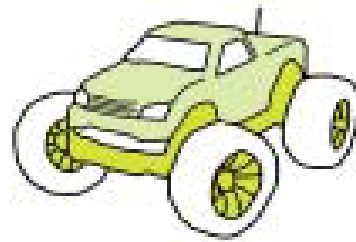
Συμβουλές:

1. **Μην αγοράζετε αρωματισμένα παιχνίδια**, επειδή μπορεί να προκαλέσουν χρόνιες αλλεργίες ή και άλλες βλάβες
2. Διαλέγετε προϊόντα **με φυσικές χρωστικές ουσίες** πχ από φυτά χωρίς συντηρητικά

3. Φτιάχνετε μόνοι σας τις δικές σας μπογιές για το πρόσωπο ή τη δική σας πλαστελίνη
4. Να βεβαιώνετε ότι οι μπογιές και οι πλαστελίνες **φέρουν τουλάχιστον τη σήμανση «NON-TOXIC» και είναι αξιόπιστης προέλευσης.**

- **ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ**

Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει προϊόντα που λειτουργούν με μπαταρία και ηλεκτρονικά προϊόντα, όπως παιχνίδια-κονσόλες, ηλεκτρονικά παιχνίδια, κινητά τηλέφωνα, ηλεκτρικά αυτοκίνητα, τρενάκια και ηλεκτρονικοί υπολογιστές. Τα συγκεκριμένα παιχνίδια ενδέχεται να περιέχουν επικίνδυνες ουσίες, ενώ ο ορατός είναι και ο κίνδυνος δηλητηρίασης από ελαττωματικές μπαταρίες που περιέχουν μόλυβδο, υδράργυρο και άλλες επικίνδυνες χημικές ουσίες.

Συμβουλές:

1. Για τα μικρά παιδιά **αποφεύγετε** παιχνίδια που λειτουργούν με μπαταρίες και ηλεκτρονικά παιχνίδια.
2. Να είστε **ιδιαίτερα προσεκτικοί στο θέμα της αξιόπιστης προέλευσης παιχνιδιών και μπαταριών**
3. Να γίνεται **άμεση αλλαγή διαβρωμένων μπαταριών και ακολούθως η ανακύκλωσή τους**
4. Να βεβαιώνετε ότι οι μπαταρίες – κουμπιά **δεν μπορούν να αφαιρεθούν εύκολα από το παιδί σας με κίνδυνο κατάποσης**